

Psalmus

Ad dñm nec exaudiuit eos. Nec ad quēlibet: sed ad dñm clamauerunt: nec ex auditō dignos iudicavit: nō recedentes a malitia sua. Et cominuam illos ut puluerem ante facie vēti: Et cōminuā illos: Aridi eīn sūt: nō recipentes unbrē misericordie dei: vt elati atq; inflati supbia: a spe firma & icōcussa: tanq; a terre soliditate & stabilitate rapiant. Ut lūtu platearūz delebo eos. Per latas q̄z multi ambulant perditōis vias: luxuriantes & lubricos: delebo eos. Erues me de p̄tradictionib⁹ populi: Erues me de p̄tradictionib⁹ eoꝝ qui dixerūt: Si dimiserim⁹ eū: omne seculū post illum ibit. Constitues me in caput gētiūz. Popul⁹ que no cognoui seruiuit mihi. Popul⁹ gētiū que corpali p̄ntia n̄ visitauit: fuuit mihi. In obauditū auris obediuuit mihi. Neq; oculū me vidit fr̄cipiēs p̄dicatores meos: in obauditū auris obediuuit mihi. Filij alieni mētiti sūt mihi: filij nō mei dicēdi: sed potius alieni: quib⁹ recte dicitur: Vos ex p̄atre diabolo estis: mentiti sunt mihi. Filij alieni inueterauerūt. Filij alieni: qui bus vt renouarēt: nouū testamētū attuli: in veterē hoīe remāserunt. Et claudicauerunt a semitis suis. Et taq; vno pēde debiles: qz v̄rtenētes: nouū respuerūt: Claudi effecti sūt etiā i ipsa veterē lege: potius traditiones suas seq̄entes q̄z dei. Lalū niabant eīn de manib⁹ nō lotis: quia tales erant semite quas ipsi fecerant & p̄suetudine triuerant: aberrando ab itinerib⁹ p̄ceptorū dei. Glorit domin⁹ & benedictus deus meus. Scdm carnē aut sapere mors est. Glorit dñs & benedictus deus meus. Et exalteretur deus salutis mee. Et nō terrena p̄suetudine de deo salutis mee sentiā: nec terrenā ipsim salutes sed in excelsō de illo sperem. Deus q̄ das vindicas mihi; Deus qui vindicas me: subdēdo populos sub me. Liberatōr meus de inimicis meis iracudis. Liberatōr meus de inimicis meis iracudis: clamantib⁹: crucifige crucifige in deis. Ab insurgentibus in me exaltabis me: Ab iudeis insurgentibus in me patientem: exaltabis me resurgentem. Aviro iniq̄ eripies me. A regno eoꝝ uquo erues me. Propterea confitebor tibi in gentibus domine. Propterea ubi per me confitebunt gentes do-

XVIII

mine. Et nomini tuo psallam. Et latius inotesces bonis operib⁹ meis. Ma gnificans salutes regis ipsius. Deus qui magnificat vt admirabiles faciat salutes: quas eius filius dat credentibus. Et faciens misericordiam christo suo. Deus qui facit misericordiā christo suo. David et semini eius usq; in se culum. Ipsi liberatori manu potēt: qui vicit hunc mundum: & eos qui credunt in euangelio genuit in eternū. Quocūq; in b̄ psalmo dicta sunt: que ipsi domino p̄prie id est capiti ecclesie cōgruere non possunt: ad ecclesiam referenda sunt. Lotus enim christus hic loquit: in quo sunt omnia mēbra eius.

Alia līa.
† psalmū dīcā.

Explicit Tractat⁹. de ps. XVII
Incipit Tractat⁹. de ps. XVIII

In finem ps. David.

Iustus notus est: nec domin⁹ Jesus Christus hec dicit: sed de illo hec dicuntur.

Expositio. I
Eli enarrant gloriā dei: Ju ste euangeliste in quib⁹ deus tāq; in celis habitat exponūt gloriam domini nostri Jesu christi: siue gloriā qua glorificauit patrem filius super terram. Et opera manuum eius annunciat firmamentum. Et facta virtutum domini annunciat firmamentū: fiducia spiritu sancti celum factum: quod antea timore: terra erat. Dies diei eructat verbum: Spiritus spiritualibus profert plenitudinem incōmutabilis sapientie dei: qd verbū in principio deus apud deū est. Et nocte annunciat scientiā. Et mortalitas carnis tāq; longe positis carnibus: fidē insinuando: annunciat futurā scientiā. Non sunt loquele neq; sermones: quorū nō audiātur voces eorum. Per quos nō audire sunt voces euangelistarū: cum omnibus linguis euāgeliū dīcarent. In omniē terraz exiuit sonus eorum: & in fines orbis terre verba eorum. In sole posuit tabernaculū suum: Domini autem vt aduersus regna tpalium errorū bellige raret: non pacē sed gladiū missurus in terram: in tpevel in manifestatiōe posuit tāq; militare habitaculū suū: hoc est discessio nē incarnationis sue. Et ipse tāq; spōsus procedens de thalamo suo. Et ipse pcedens de vtero virginali vbi deus nature humane tāq; sponsus spōse copu-

Alia līa.
† indicat.

Psalmus

latus est: Exultauit sicut gigas ad currendam viam: Exultauit sicut fortissimus: et ceteros homines incōparabili virtute p̄cedēs: non ad habitandā viā: sed ad currendā viā. Non enim in via peccatorū stetit. **A**sūmo celo egressio eius. A patre egressio eius: nō temporalis: sed eterna: quod de patre natus est. Et occursus eius usq; ad summum eius. Et occursit plenitudine diuinitatis usq; ad equalitatem patris. **E**t nō est qui se abscondat a calore eius. Cum autē verbū etiā caro factū est: et habitavit in nobis mortalitatē nostrā suscipiens: nō pmisit illū mortaliū excusare se de r̄mbra mortis: et ipsū enim penetrauit verbi calor. **L**ex dñi īaculata cōuertens animas: Lex ergo dñi ipse est: qui venit legē implere nō soluere. **E**t īaculata lex: quod peccatiū nō fecit: nec inuenit⁹ est dolus in ore eius. nō p̄mēs animas seruitūtis iugo: sed ad se imitandū libertate cōuertes. **T**estimoniūz dñi fidele sapientiā prestās p̄uulis. **T**estimoniūz dñi fidele: quia nemo nouit patrem nisi fili⁹: et cui voluerit fili⁹ reuelare: que abscondita sunt a sapientib⁹ et reuelata p̄uulis: qm̄ deus supbis resistit: humilib⁹ autē dat gratiam. **J**usticie dñi recte letificatē corda: Omnes iusticie dñi in illo recte: qui non docuit quod ipse non fecit: ut qui imitarēt: corde gauderēt. et in eis que libere cum caritate facerent: nō servulit cū timore. **P**recepit dñi lucidū illuminās oculos. **P**receptūz dñi lumen sine velamento carnaliū obseruationū: illuminans hominis interioris aspectum. **A**lia lta. **S**anctus. **A**lia lta. **I**n semetipā.

Timor dñi castus permanēs in seculū seculi: Timor domini nō. ille sub lege penalī temporalia bona sibi subtrahi perborrescens: quoꝝ dilectione aīa fornicatur: sed castus quo ecclesia sponsū suū: quanto ardentius diligit: tāto diligētūs cauet offendere. et ideo nō foras mutat consumata dilectio timore hūc: sed permanet in seculū seculi. **J**udicia dñi vera iustificata in idipm. **J**udicia eius: qui nō iudicat quēq; sed omne iudiciū dedit filio vera iustificata incōmutabiliter. Neq; em̄ v̄l̄minat⁹ vel pollicit⁹ de⁹ quēq; fallit: aut qſq; vel ip̄hs suppliciū vel p̄misū eius potest eripere. **D**esiderabilia s̄p aurū et lapidē p̄ciosum multum: siue multū: siue ipm aux⁹ et lapidē: siue multū p̄ciosum: siue multū desiderabi-

XVIII

lia: si desiderabilia iudicia dei super pom̄pas hui⁹ seculi: quāꝝ desiderio fit ut nō desideretur: sed timeant⁹ aut temprant⁹ aut non credant⁹ iudicia dei. **Q**uod si qſq; ip̄e sit aurū lapis q̄ preciosus ut igne nō consumatur: sed assumat in thezaurū dei: plus q̄ sc̄ipm desiderat iudicia dei cui⁹ voluntatem p̄ponit sue. **E**t dulciora sup mel et fauum. **E**t siue quisq; iam sit mel: qui iam solut⁹ vite hui⁹ vinculis expectat dīe: quod veniat in epulas dei: siue adhuc sit fau⁹: ut quasi cera circūplicet: hac vita nō huic cōcret⁹: sed implēs eā cui opus sit aliqua p̄ssura: nō opprimētis: sed exp̄mētis man⁹ dei: quod veſtali vita in eeternā eliq̄: dulciora illi sunt iudicia dei: q̄ sibi p̄p̄e ē: quod sup mel et fauum illi dulciora sunt. **E**t enī seruus tuus custodit ea: Nā nō custodi enti amara dies dñi. **I**n custodiendo illa retributio multa. Nō in aliquo ex traposito cōmodo: sed in eo ipso quo iudicia dei custodiunt multa retributio. Multa est: q̄r gaudeſ in eis. **D**elicata quis intelligit: In delictis autē qualis suauitas potest esse: vbi nō est intellect⁹: Quoniam delicta q̄s intelligit: quod ip̄um oculū claudit cui suavis est veritas: cui desiderabilia et dulciora sunt iudicia dei. **E**t sic tenebre oculos: ita delicta mentez: nec lucē sciunt videre nec se. **A**b occulti meis mūda me dñe: A cupiditatib⁹ in melan-
tia mūda me dñe. **E**t ab alienis parce seruo tuo. Ne seducar ab alijs. Neq; enī alienis capiſ: qui est mūd⁹ a suis. Parce itaq; ab alienis cupiditatib⁹: nō supbo et in sua potestate esse cupiēti: sed b̄yo tuo. **S**i mei nō fuerint dñi ati tūc īmaculat⁹ ero: Si mei non fuerint dñata oculata mea et aliena peccata: tūc īmaculat⁹ ero. Nō enī ē certior origo peccati: preter occultū suū: quo cecidit diabol⁹: et alienū quo seductus est hō: ut p̄sentēdo suū face ret. **E**t mūdabor a delicto magno. Quo alio nisi supbie: Nō em̄ est mai⁹ delictū q̄s apostatare a deo: qđ est initū supbie hois. **E**t vere ille īaculat⁹ ē: qui etiā hoc delicto caret: quia hoc est ultimū redeuntibus ad deū: qđ recedētib⁹ primū fuit. **E**t erūt̄ cōplacēt̄ eloqua oris mei: et meditatio cordis mei in cōspectu tuo semp. **M**editatio cordis mei: nō ad iactantiā placēt̄ hominibus: quia iam nulla supbia est: sed in cōspectu tuo semper: qui cōscientiā puraz inspicis.

Alia lta.
 t custodiens illis.
 Alia lta.
 t majd.

Psalmus

Bene adiutor meus et redemptor
meus. Bene adiutor meus tendetis ad te:
qui redemptor meus es tu: ut tenderem ad
te: ne quisque vel sapientie sue tribues: quod
ad te pertinet: vel viribus: quod ad te pertinet:
magis repellat ab te qui superbis resistis:
quia mundatus non est a delicto magno: nec
complacuit in conspectu tuo qui redinus ut
pertinetur: et adiuuas ut pertinetur ad te.

Expositio. II

Decepti domini: ut ab occultis nostris
nudet nos: et ab alienis parcat suis
suis: quid hoc sit: intelligere debemus: ut hu-
mana ratione: non quasi auium voce caram
Ha et meruli et psitaci et corui et pice et bu-
iusmodi volucres sepe ab hominibus docent
sonare quod nesciunt. Scienter autem caram: non
aut sibi homini diuina voluntate processum est. Et
quod multi mali et luxuriosi sic cantant: digna
auribus suis et cordibus: nouimus et dole-
mus. Eo enim peiores sunt: quo non possunt
ignorare quod cantant. Sciant enim se cantare
flagicia: et non cantant tam libetquam quanto imum
di: quam tam se putant debere fieri letiores:
quod fuerit turpius. Nos autem quod in ecclesia
divina eloquia cantare dicimus: simul etiam
instare debemus esse quod scriptum est: Beatus po-
pulus qui intelligit iubilationem. Proinde
carissimi quod consona voce cantamus: sere-
no etiam corde nosse ac videre debemus. Ro-
gauit enim dominus unusquisque nostrum in hoc ca-
tico et dixit deo: Ab occultis meis munda
me domine: et ab alienis que suo tuo: Si mei
non fuerint dominati: tunc immaculatus ero: et
emundabor a delicto magno. Quod ut bene
sciamus quid sit: et quale hoc sit: ipsi psalmi
textus quantum donat dominus breuitate curramus.
Cantat enim de christo: quod evidenter ibi
apparet: quia illic scriptum est: Ipse tamquam spousus
precedens de thalamo suo. Quis enim
sponsus: nisi cui desponsata est illa virgo
ab apostolo: cui timet castum castus sponsi amicus:
ne sicut serpens Euaz fecellit astutia
sua: sic et huius virginis spose christi: sensus
corrumptum a castitate: que est in christo: In
hoc ergo domino et salvatore nostro Iesu
christo: posita est magna et plena gratia: de
qua dicit apostolus Johannes. Et vidimus
gloriam eius: gloriam tamquam virginem a pa-
tre: plenum gratia et veritate. Hanc glori-
am. Celi enarrant: Celi sancti sunt: ele-
uati a terra: portantes dominum: quodque glori-
am christi celum etiam quodammodo nar-
ravit. Quod narravit: Quod nato do-

XVIII

mino: stella noua que nunquam videbatur ap-
paruit. Sed tamen sunt celi de quibus con-
sequenter ibi dicitur: Non sunt loquele ne-
que sermones: quorum non audiantur voces
eorum: In omnem terram exiuit sonus eo-
rum: et in fines orbis terre verba eorum. Quo-
rum nisi celorum: Quorum ergo nisi apo-
stolorum: Ipsi enarrant nobis gloriam dei:
positam in christo Iesu: per gratiam remis-
sionis peccatorum. Omnes enim peccaue-
runt et egent gloria dei: iustificati gratis per
sanguinem ipsius. Quia gratis: ideo gra-
tia. Non est enim gratia nisi gratuita: quia
nil boni ante feceramus: unde talia do-
na miteremur. Magis quod non gratia infer-
retur supplicium: ideo gratis presulum est
beneficium. Nihil precesserat in meritis no-
stris: nisi unde damnari deberemus. Ille
autem non propter nostram iusticiam: sed
propter suam misericordiam saluos nos
fecit per lauacrum regenerationis. Hec est
inquam gloria dei: hanc celi enarrauerunt.
Hec est inquam gloria dei: non tua. Nihil
enim boni fecisti: et tamen tantum bonum
aceperisti. Si ergo pertinet ad gloriam quae
celi enarrauerunt: dic domino deo tuo: Be-
us meus misericordia eius preueniet me.
Preuenit enim te: utique preuenit: quia ni-
hil in te boni inuenit. Preuenisti supplici-
um eius superbiedo: ille preuenit supplici-
um tuum peccata delendo. Namque enim ex
peccatore iustificatus: ex impiis factis:
ex damnato regno assumptus: dic domi-
no deo tuo: Non nobis domine non nobis:
sed nomini tuo da gloriam. Bicamus non
nobis. Quibus enim si quasi nobis: Bi-
camus inquit non nobis: quia si ita facheret si-
cuit nobis: non nisi penas infligeret nobis.
Non nobis: sed nomini suo det gloriam:
quia non secundum iniquitates nostras fecit
nobis. Non ergo nobis domine non nobis.
Repetitio confirmatio est. Non nobis do-
mine: sed nomini tuo da gloriam. Hoc illi
nouerant celi: qui enarrant gloriam dei. Et
opera manuum eius annunciat fir-
mamentum. Et quod dictum est: gloriam
dei: hoc repetitum est: opera manuum eius.
Quae opera manuum eius: Non sicut qui
dam sentiunt: de verbo fecit omnia: et tan-
quam prestanterem ceteris hominibus suis ma-
nibus fecit. Non ita sentiendum est: infir-
ma est ista et non satis elimata sententia.
Omnia enim verbo fecit. Nam licet ope-
ra dei diversa narrentur: in quibus ho-
iem

Psalms

ad imaginez suam fecit: tamen omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Quod enim ad man' dei attinet: et de celis dictum est: et opera manuum tuarum sunt celi. Et ne putes etiam: ibi celos sanctos dictos: subiecit: Ipsi peribut tu autem per manebis. Ergo non solum homines: sed etiam celos qui peribut deus manibus suis fecit: cui dictum est: Opera manuum tuarum sunt celi. Et o terra hoc idem dictum est: Quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud: et arida manus eius fundauerit. Ergo et si celos manibus et terram manib: non solum hominem manibus: et si celos verbo: et terram verbo: ergo et hominem verbo. Quod verbo: hoc manus: et quod manu hoc verbo. Non enim humanis membris statura dei distincta est: qui ubique totus est: et nullo continetur loco. Quod ergo verbo fecit: sapientia fecit: quod manu fecit: virtute fecit. Christus est autem dei virtus et dei sapientia. Omnia autem per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Enarrarunt: enarrant: enarrabunt celi gloriam dei. Enarrabunt inquit celi: hoc est sancti gloriaz dei a terra suspe si: deum portantes: perceptis tonantes: sapientia coruscantes: illam ut dixi gloriaz dei qua salui facti sumus indigni. Hanc indignitatem: id est quia digni non sumus: agnoscit filius minor egestate constrictus. Agnoscit inquit hanc indignitatem filius minor a patre longe peregrinus: demonum cultor: tamquam pororum pastor: agnoscit gloriam dei sed egestate contractus. Et quod illa gloria dei facti sumus: quod digni non sumus: dic ad patrem suum: Non sum dignus vocari filius tuus. Infelix perhilitatem impetrat felicitatem: et eo se commendat dignus quo confitebatur indignus. Hac gloriam dei celi enarrant: et opera manuum eius annunciat firmamentum. Celsi firmamentum: firmum cor: non timidum cor. Annunciata enim sunt ista inter impios: inter aduersos deo: inter amatores mundi persecutores iustorum: inter seuenientes mundum annuncianta sunt ista. Sed seuiens mundus quid poterat facere: quando firmamentum ista nunciabat: Annunciat firmamentum. Quid: Opera manuum ei? Que sunt opera manuum ei? Gloria dei illa quod salui facti sumus: qua creati in bonis operibus sumus. Ipsi enim sumus figuratum: creati in christo Iesu: in operibus bonis. Non soli quippe homines: sed etiam iustos: si tamen sumus ipse fecit nos et non ipsis nos. Dies

XVIII

diei eructat verbū: et noctis indicat scientiam. Quid est: Forte planum et apertum est: Dies diei eructat verbum: apertum et planum: tanquam per diem. Quod autem noctis indicat scientiam: obscurum est tamquam per noctem. Dies dies sancti apostoli fidelibus: ipse christus apostolis quibus dixit: Vos estis lumen mundi. Apertum hoc videbitur et cognitu facile. Quomodo autem noctis annunciat scientiam. Nonnulli hec verba simpliciter intellexerunt: et forte hoc sit verum estimantes hac sententia significatur esse: quod tempore domini nostri Iesu christi cum in terra versaretur: apostoli audierunt hoc in posteros esse traectum: tamquam de tempore in temporibus: dies diei: noctis: prior dies posterior diei: et prior noctis posteriori nocti: quia hec doctrina diebus et noctibus predicatur. Iste simplex intellectus cui sufficit sufficiat. Sed nonnulla verba scripturarum: obscuritate sua hoc profuerunt: quod multas intelligentias pepererunt. Itaque hoc si planum esset: unum aliquid audiretis: quod vero obscure dictum est: multa audituri estis. Est aliud intellectus: dies diei: noctis: hoc est spiritus spiritui: caro carni. Est aliud: dies diei: spirituales spiritualibus: et noctis: carnales carnalibus. Etrique enim audiunt: et si non utrueque simuliter sapiunt. Illi enim audiunt tamquam verbum eructatum: illi tanquam scientiam annunciatam. Quod enim ructuatur: presentibus ructuatur: quod autem annunciat: longe positis annunciat. Nossunt enim celi sensus plures inueniri: sed adhibendus est modus propter angustias presentis temporis. Bicamus autem eternum aliquid: quod quidam velut conscientes aperuerunt. Qui dominus inquit christus loquebatur apostolis: dies diei eructabat verbum: quando iudas dominum christum prodidit iudeis: noctis nocti annunciat sciendi. Non sunt loquele neque sermones: quorum non audiuntur voces eorum. Quorū: nisi celorum illoꝝ qui enarrat gloriam dei. Non sunt loquele neque sermones quorum non audiuntur voces eorum. Legite Actus aplorum: quomodo veniente super eos spiritu sancto: oēs impleti sunt illoꝝ: et loquebatur linguis omnium gentium: sicut spiritus dabant eis pronunciare. Ecce non sunt loquele: neque sermones: quorum non audiuntur voces eorum. Si non ibi tantum ubi impleti sunt sonuerunt.

Psalmus

In oēm terrā exiuit sonus eorū: et in fines orbis terre vba eorū. Iō et nos h loquimur. Son⁹ enī ille ad nos vs q̄ puenit: son⁹ q̄ in oēm terrā exiit: et hereticus ad eccliam nō intrat. Iō son⁹ in oēm terrā exiit: vt tu in celū intres. O pestis litigiosa pessima: et adhuc errare volēs: o superbe fili: audi testamētū patris tui. Ecce qd plani⁹: qd apti⁹. In oēz terrā exiit son⁹ eoz: et in fines orbis terre vba eoz. Nūqđ expositorē opus est: Quid p̄tra te conar⁹. Partē vis in lite retinere: q̄ potes totū in accordia retinere. In sole posuit tabernaculū suū. In manifestatiōe ecclia suā: nō in occulto ne quē lateat: nō velut opta: ne forte fiat sicut opta sup greges hereticoz. Bictū est et cūdā in sc̄ptura sacta: qn̄ tu in occulto fecisti: patier⁹ in sole: hoc est occidente malū fecisti: penas patieris: in oīm manifestatiōe. In sole ergo posuit tabernaculū suū. Quid tu heretice fugis i tenebras: Christian⁹ es: audi christū: seruus es: audi dñm: fili⁹ es: audi patrē: emē dare rūuisce: Bicam⁹ et d̄ te: Mortu⁹ erat et reuixit: pierat et inuētus est. Nō mihi dicas: vt qd me queris si perij: Iō em̄ te qro: q̄ peristi. Noli me inq̄t querere. Hoc sane vult iniquitas: qua diuisi sum⁹: h̄ nō vult caritas q̄ frēs sum⁹. Improb⁹ nō eēm: si q̄ rem seruū meū: et improb⁹ dico: q̄ qro frē meū. Sic sapiat in quo fraterna caritas nō est: ego tñ qro frē meū. Irascat: dum tñ qras: q̄ inuēt⁹ placat. Quero inquā frē meū et interpollo nō ī illū: h̄ p̄ illo dñm meū. Nec dicā interpellans: dñe dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē: h̄ dic fratri meo: vt teneat mecū hereditatē. Quid ergo erras frater: Quid p̄ angulos fugis: Quid latitare conar⁹. In sole posuit tabernaculū suū. Et ipē tāq̄ spōsus pcedēs de thalamo suo. Nuto q̄ agnoscas eū: ille tāq̄ spōsus pcedēs de thalamo suo. Exultauit vt gigas ad currendā viā: Ipe in sole posuit tabernaculū suū: h̄ est ille tāq̄ spōsus: cū vbu caro factū est in vtero virginali thalamū inuenit: atq̄ inde nature pūct⁹ hūane: tāq̄ de castissimo pcedēs cubili: humil⁹ misericordia infra oēs: fortis maiestate sup oēs. Hoc ē eīm: gigas exultauit ad currēdā viā: nat⁹ est: crevit: docuit: passus ē: resurrexit: ascēdit. Lucurrit viā: nō hesit in via. Idē ipse ergo spōsus q̄ hec fecit: ipse posuit in sole: hoc est manifestatiōe tabernaculū suū: h̄ ē

XVIII

sc̄tām ecclia⁹ suā. Quā viā aut̄ cito cucurrit: vis audire: A summo celo egressio ei⁹: et occursus ei⁹ v̄sq; ad summum eius. Postea vō q̄ excucurrit inde: et recurredō remeauit: misit spiritū suum. Glise sunt illis sup q̄s venit: lingue diuise velut ignis. Sic ignis venit spūssanc⁹: senū carnis psumptu⁹: aux̄ coctur⁹ et purgatur⁹: sic ignis venit: et iō seq̄t. Et nō ē q̄ se abscodat a calore ei⁹. Lex dñi im̄plata querit ḡias: Hoc ē spūssanc⁹. Testimoniu⁹ dñi fidele sapientiā p̄stas pūl. Nō supbis: h̄ ē spūssanc⁹. Iusticie dñi recte: nō terretes: s̄: letiscates corda. Hoc ē spūssanc⁹. Preceptu⁹ dñi lucidū illuminās oclos: Nō hebetās: nō carnis oclos: s̄: cordis: n̄ extēoris h̄vis: s̄: interioris: h̄ est spūssanc⁹. Timor dñi: nō fuilis: h̄ cast⁹: Gratis amās: nō puniri timēs ab eo quē tremis: s̄: separari ab eo quē diligit: Iste ē tior cast⁹: nō quē psumata caritas foras mittit. Sz: p̄manes i sc̄lin sc̄li: Hic ē spūssanc⁹: id est hūc donat: hūc p̄fert: hūc inserit spūssanc⁹. Iudicia dñi v̄a iustificata in idipm. Nō ad r̄nas diuisiōis: h̄ ad ḡregationē vnitati. Hoc ē enī i idipm: h̄ ē sp̄ rituſtū. Iō linguis oīm loq̄ fec̄: in q̄s p̄mo veit: q̄ linguas oīm gētiū in vnitatē se ḡgregatu⁹ ē nūciauit. Qd tunc faciebat vñ hō accepto spūſtō: vt vñ hō linguis oīb⁹ loq̄. Et mō vñ hō in oīb⁹ gētib⁹: linguis oīb⁹ loq̄. vñ hō caput et corp⁹: vñus hō christ⁹ et eccia: vir pfect⁹: ille spōsus: illa spōsa. Sz erūt inq̄t duo i carne vna. Iudicia dei vera iustificata: in idipm p̄p̄ vnitatē. Desiderabiliā sup aux̄ et lapidē p̄ciosū multū: Aut mltū aux̄ aut mltū p̄ciosū: aut mltū desiderabilia: tā mltū h̄ heretico p̄az. Nō nobiscū amāt idipz et nobiscū fitēt christū. Ipm quē mecū cōfiter̄ christū: ipm ama mecū. Et q̄ ad ipm si vult recusat: recalcirat: respuit: nō illū ē desiderabile h̄ sup aux̄: et lapidē p̄ciosū: Audi alio. Et dulciora: iqt: sup mel et fauū. Sz h̄ aduersū ē errāti: mel amaz ē febriēti: dulce tñ et acceptabile sanitati: q̄z cap̄ ē sanitati: desiderabilia sup aux̄ et lapi dē p̄ciosū mltū et dulciora sup mel et fauū. Nā et fū⁹ tu⁹ custodit ea: Qd dulcia ista sint: custodiēdo p̄bat fū⁹ tu⁹: nō loquēdo. Custodit ea seru⁹ tu⁹: quia et nunc dulcia sunt: et in posterum salubria sunt.

*Alia lfa.
Semetipsa.*

*Contra hereticos omnes
Iacobus fidei.*

Psalmus

*Alia lfa.
t custodiendis
illis.* Nam in custodiēdo ea retributio multa. Sed amās animositatē suā; nec vider hūc soleōrē heretic⁹: nec sentit dulcedinē. Belicta: enī: q̄s intelligit: Pater ignosce illis: qr nesciūt qd faciunt. Ideo inq̄t iste est seru⁹ q̄ custodit hāc dulcedinē: suauitatē caritatis: amorē vnitatis. Ego inquit ipse q̄ custodio rogo te: qm̄ de licta q̄s intelligit: ne mihi vt homi quedā surrepat: t̄ qbusdā vt hō p̄occupet. Ab occultis meis mūda me dñe: Hoc ergo cātaūm⁹: ecce ad h̄ loquēdo pueni⁹. Bicam⁹ t̄ cū intellectu cantemus: t̄ cātando orem⁹: t̄ orādo impetrem⁹. Bica m⁹: ab occultis meis mūda me dñe: Quis em̄ delicta intelligit: Si vident tenebre: intelligunt delicta. Benig⁹ qn̄ nos delicti penitet: in luce sum⁹. Nā qn̄ qsq̄ ipso delicto mūolur⁹ est: quasi obtenebrat̄ optisq̄ oculis nō videt delictū: qr si tibi tegaf t̄ carnis oculus: nec aliud vides: nec hoc vñi tegis vides. Ergo deo dicam⁹ qui nouit videre qd purget: nouit inspicere qd sanet: illi dicam⁹: ab occultis meis mūda me dñe. Et ab alienis parce seruo tuo. Belicta inq̄t mea inq̄nat me: delicta aliena affligit me: ab his mūda me: ab illis p̄ce. Tolle mihi ex corde mālā cogitationē: repelle a me mālū suasorē: hoc est ab occultis meis mūda me: t̄ ab alienis parce suo tuo. Nā ista duo genera delictor̄: ppria sūl t̄ aliena: etiā p̄mit⁹ in exordio claruerūt. Diabolus suo delicto cecidit: Adam alieno deiecit. Hic ipse dei seru⁹ custodiēs iudicia dei: in quib⁹ retributio multa: t̄ in alio psalmo sic orat: Nō veiat mihi pes supbie: t̄ man⁹ pecator̄ nō moueat me. Nō veniat inq̄t mihi pes supbie: hoc est ab occultis meis mūda me dñe: t̄ man⁹ p̄ctōr̄ si moueat me: h̄ est ab alienis p̄ce suo tuo. Si mei nō fuerit dñata: Occulta mea t̄ delicta aliena. Tūc īmaculat⁹ ero. Hoc nō suis virib⁹ audet: sed dñm tēpcat vt unpleat: cui dicit i psalmo: Itinera mea dirige sūm vñ tuū: t̄ nō dñet mihi ois iniqtas. Noli timere si christian⁹ es: dñm foris hoiez: domini dñi tuū semp̄ time. Nō halū te time: h̄ est cupiditatē tuā: nō qd in te dñus fecit: s̄ qd tibñpsi fecisti. Te dñs bonū suū fecit: tu tibi i corde tuo malū dñm creasti. Merito subderis iniqtati: merito subderis domino quē tu tibñpe fecisti: quia ei qui te fecit subdit⁹ esse noluisti. Sed si mei nō fuerint dñata: tūc īmaculat⁹ ero. Et enī

XVIII

*Alia lfa.
t maximo.* dñbor a delicto magno. Putam⁹ q̄ delicto: Quod illud est delictū magnum: Forte aliud sit q̄ dictur sū: non tñ celabo quod sentio. Belictū magnū arbitror esse superbiā. Hoc fortasse t̄ alif significatu⁹ ē in eo qd ait: Et emundabor a delicto magno. Queritis q̄ magnū sit h̄ delictu⁹ qd deiecit angelu⁹: quod ex angelo fecit diabolu⁹: eisq̄ in eternū interclusit regnū celorum: Agnū hoc delictū est: t̄ caput atq̄ causa oīm delictor̄. Scriptu⁹ ē enī: Initū p̄t̄ oīs supbia. Et ne q̄si leue aliqd p̄tenias: Initū inq̄t supbie hois apostatare a deo. Nō leue malū ē h̄ vitiū fris mei: huic vitiō in his ḡsonis quas videt̄ amplas: displicet humilitas christiana. Propter hoc vitiū dedignant̄ colla s̄bdere iugo christi: obligata arti⁹ iugo peccati. Nō enī seruire nō eis expedit seruire. Holēdo seruire nihil aliud agūt q̄ vt bono domino nō seruiāt: Nō vt omnino nō seruiāt: quia qui noluerit seruire caritati: necesse est vt seruiat iniqtati. Ab hoc vitiō qd est caput oīm vitiōrū: qā ide ceterā nata sūt: facta ē apostasia a deo: t̄ cuncte anima ī tenebras: male vtente libero arbitrio: peccatis etiā ceteri p̄secuti: vt t̄ substātu⁹ suā dissiparet cū meretricib⁹ viuēs p̄dige: t̄ p̄ egestatē fieret pastor porcorum: que erat socia angelor̄. Propter hoc vitiū: ppter hoc magnū supbie peccatū: deus humilis venit. Hec causa: hoc peccatū magnū: iste ingens morbus aia⁹: omnipotentē medicū de celo deduxit: vñsq̄ ad formam serui humiliauit: p̄tumelij̄ egit: ligno suspēdit: vt per salutē tante medicine curef hic tumor. Ita tandem erubescat homo esse supb⁹: ppter quē factus est humilis deus. Ita inq̄t: mundabor a delicto magno: qr de⁹ supbis resistit: humilib⁹ aut̄ dat grām. Et: p̄ hoc: erit vt cōplaceant eloquia oris mei: t̄ meditatio cordis mei in conspectu tuo semper. Nā si ab hoc magno delicto nō mūdor: in p̄spectu hoīni placebūt eloquia mea: nō in p̄spectu tuo. Supbia anima ī cōspectu hoīni vult placere: humilis aia ī oc culto vbi de⁹ videt vult placere: vt si plauerit hoībus d̄ bono ope: illis gratulēt q̄ bus placet bonū opus: nō sibi cui sufficere debet: qr fecit bonū opus. Gloria nřa inquit hec est: testimoniu⁹ p̄scientie nře. Vōq̄ dicam⁹ etiā quod sequit. Dñe adiutor meus t̄ redemptor meus: Ad-

Psalmus XIX

utor i bonis: redēptor a malis. Adiutor
vt habite in caritate tua: redēptor vt libe-
res me ab iniqtate mea.

Explicit Tractatus de ps. XVIII

Incipit Tractat⁹ de ps. XIX

In fine psalmus David.

Dicitus est titul⁹: nec christ⁹ dicit: sed
christo dicit ppheta: figura optandi
que ventura sunt canens.

Exaudiat te dñs in die tribu-
latiois: Exaudiat te dñs in die
qua diristi: paf clarifica filiū tuū.
Protegat te nome dei iacob. Ad te
enī p̄t̄ p̄l̄s posterior natu: q̄r̄ maior fui
et minor. **A**mittat tibi auxiliū d̄ sā-
cto ⁊ d̄ syon tueat te. Facies tibi sācti-
ficatū corp⁹: eccliam de speculatiōe tutaz:
q̄ expectat q̄i venias ad nuptias. **A**d-
m̄or sit oīs sacrificij tui: Adm̄ores nos
faciat oīm iuriar̄ tuar̄ ⁊ tumeliaz: quas
p nobis p̄t̄ulisti. Et holocaustu tuium
pinguefiat. Et crucem q̄ tor⁹ oblat⁹ es
deo i leticiā resurrectiōis querat. **T**ri-
buat tibi dñs scdm̄ cor tuū: Tribu-
at tibi dñs nō scdm̄ cor eoz q̄ putauerūt p
seqndo te posse deleri: sed scdm̄ cor tuū q̄
scisti qd̄ utilitatis h̄ret passio tua. Et om-
ne cōsilii tuū cōpleteat. Et cōpleteat oē
psiliū: tuū nō solū qd̄ aiām tuaz posuisti p
anūcis tuis: vt mortificatū granū copiosi
resurgeret: sed etiam q̄ cecitas ex parte in
israel facta est: vt plenitudo gētiū itaret: ⁊
sic oīs israel salu⁹ fieret. **E**xultabim⁹
i salutari tuo: Exultabim⁹ qd̄ tibi mors
nihil nocebit: ita enī nec nobis eaz nocere
posse mōstrabis. Et in noīe dñi dei no-
stri magnificabimur. Et confessio tui
noīs: nō solū nō p̄det: sed etiaz magnifica-
bit nos. **I**mpleat dñs oēs petici-
ones tuas: Impleat dñs nō solū petici-
ones quas habuisti i terra: sed etiā quib⁹ i
celo interpellas p nobis. **N**ūc cognoui
qm̄ saluū fecit dñs christum suū.
Nūc mihi p pphetam demonstratū ē: qm̄
resuscitabit dñs christum suū. **E**xau-
diat illū de celo sancto suo. Exaudi-
et illū nō de terra tantū: vbi se pechit cla-
rificari: verū etiā d̄ celo: vbi iam ad dexte-
ram patris interpellans p nobis diffudit:
inde spiritū sanctū sup credētes in se. **I**n
potentati⁹ salus dextere ei⁹. **P**otentatus nři sūt: salus fauoris eius: cū etiā
de tribulatione dat auxiliū: vt q̄i infirma-
mūtūc potentes sim⁹. Nāvāna est salus

Psalmus XX

homini: que nō dextere: sed sinistre eius ē.
Hac enī extollunt in magnā supbiaz: qui
cungs peccantes tpaliter salui facti sunt.

Hy in currib⁹ ⁊ h̄j inequis: h̄j
volubili successiōe tpaliūz bonoꝝ trahūt:
⁊ h̄j supbiꝝ p̄ferunt honoribus: atq̄ in his
exultant. **N**os autem in noīe domi-
ni dei nostri exultabimus. **N**os au-
tem spem figentes in eternis: neq̄ gloriaz
noīraz querētes: in noīe dñi dei nostri ex-
ultabimus. **I**psi obligati sunt ⁊ ce-
cidēt̄: Et ideo ipsi tpalium rerū cupidi-
tate obligati sūt: timētes parcere domino:
ne a romanis perderent locum: ⁊ irruētes
in lapidem offensionis: ⁊ petram scandaliz:
de spe celesti ceciderūt: quibus cecitas ex
parte israel facta est: ignorantibus dei iu-
sticiā ⁊ suam volentib⁹ cōstituere. **N**os
vero surreximus et erecti sumus. **N**os vero
vt populus gentiū intraret: de
lapidib⁹ excitati filij Abraā: qui nō secta-
bamur iusticiā: apprehendim⁹ eam ⁊ surre-
ximus: nec viribus nostris: sed per fidē iu-
stificati erecti sum⁹. **V**ol. *Item in libro
ut p̄ficiatur etiam
magis*
Bomine saluūz
fac regem: **B**omine saluum fac regē: vt
ipse qui nobis preliandi exemplum passio-
ne sua monstravit: offerat etiam sacrificia
noīra sacerdos excitatus a mortuis ⁊ in
in celo p̄stitutus. Et exaudi nos in die
qua iuocauerimus te. Quoniam p
nobis offers te: exaudi nos in die qua iu-
cauerimus te.

Explicit Tractatus de ps. XIX

Incipit Tractatus de ps. XX

In fine psalm⁹ ipsi David.

Itulus notus est: de Christo cani-
tur.

Domine in virtute tua leta-
bitur rex: **B**omine in virtute
tua quod verbum caro factu⁹ est:
letabitur homo christus Jesus. Et super
salutare tui exultabit vehementer.
Et sup hoc quod iuificas omnia exulta-
bit vehementer. **B**esideriu⁹ anime
eius dedisti ei: Besiderauit manduca-
re pascha: ⁊ ponere cū vellet atq̄ iterū su-
mire animā suam. ⁊ dedisti ei. **E**t volun-
tate labior⁹ ei⁹ nō fraudasti ei. **S**a-
cē meam inq̄t relinquo vobis: ⁊ factu⁹ est.
Qm̄ preuenisti eu in bñdictioni
bus dulcedinis: Qm̄ prius hauserat
bñdictionē dulcedinis tue: fel peccatoru⁹
nostroū nō nocuit ei. **S**osuisti in capi-
te eius coronā de lapide precioso.

Alia lra.
t iuocabia

*vol. Item in libro
ut p̄ficiatur etiam
magis*

Alia lra.
tribuisti